

El passeig Candel

Genís Sinca

La Crònica, Avui – 19/01/2008

Quan a Candel li preguntaven per què mai no havia marxat de la Zona Franca, ell mateix s'adonava que no s'havia volgut moure del lloc on "l'havien portat" els pares, quan només tenia dos anys, el 1927. Però també reconeixia que tampoc no hauria pogut marxar: "No m'haguessin deixat". Formava part del barri, i alhora, la Zona Franca, per exagerat que sembli, va acabar formant part inextricable del personatge. La dèria, la insistència pertinaç d'explicar conseqüències i avatars de l'arribada massiva d'immigrants espanyols a meitat del 1920 (i als 50-60), la necessitat i les ganes de narrar l'odissea de la seva pròpia desgràcia, havia de convertir-lo en la "veu dels sense veu", en autèntic fenomen local i popular.

Mai un autor s'ha dedicat a descriure de manera tan constant (56 llibres en 50 anys), el crit de socors de la fauna i flora més pintoresca dels barris de Can Tunis i de Port, davant l'aparició i ferocitat implacable d'un monstre dit Zona Franca.

La claredat, potència i franquesa amb què va atrevir-se a posar sobre la taula la denúncia contra el menyspreu català cap al "xarnego", l'acció visceral del Consorci cap als expropiats, la delicada situació del món obrer sota el franquisme (*Ser obrero no es ninguna ganga*), alhora que demanava als immigrants (*murcianos*) una mica d'esforç per adaptar-se al país que els acollia (*Els altres catalans*), van convertir-lo en una mena d'institució amb cames, no només portaveu de qualsevol cosa relacionada amb immigració, sinó també de tot allò que pogués ficar-se en l'enorme sac de la marginació: alcohòlics, putes, desnonats, vagabunds... tots van tenir en Candel el seu sant pagà.

Poques vegades el nom d'un novel·lista ha aconseguit una transcendència tan transversal. Tothom se l'ha volgut fer seu: però és necessari recordar que l'èxit candelià com a senador (1977-79), regidor, conferenciant, novel·lista, assagista, articulista, etc., va ser degut únicament a la modèstia, netedat i constància amb què va donar-se a la seva gent, al seu barri (que en realitat s'anomena la Marina de Sants).

La idea de canviar el nom del pg. de la Zona Franca pel de passeig Candel ha sorgit de manera gairebé simultània des de diversos llocs: ho proposa la Fundació Paco Candel i també ho han suggerit Quim Monzó i Xavier Febrés a la premsa. La desaparició recent de l'escriptor posa en evidència el valor insubstituïble d'un personatge clau, a través del qual s'ha explicat una realitat complexa, que va més enllà de la Zona Franca, però que incideix sobretot en el seu compromís insubornable amb el barri.

El canvi de nom reconciliaria la Marina amb el seu passat, tan injustament castigat, amb episodis complexos i que tan bé representava la figura simple i desballestada del Paco. El passeig Candel no és un caprici, sinó una reivindicació lògica, contundent, clara: l'oportunitat única de batejar de forma autèntica i real l'artèria principal d'un barri, a la vegada que reconèixer el valor d'una lluita personal difícilment igualable, una nota d'amor i respecte de Barcelona cap a un dels seus personatges més singulars i estimats.